

II. ONDERZOEKSRESULTATEN

A. Overlevingskans van de Stronkmier (*Formica truncorum*)

Enkele conclusies uit de lezing van Bram Mabelis van 25 nov 2000.

- Het verspreidingsgebied van de Stronkmier in Nederland (Ommen en omgeving) ligt sterk geïsoleerd van het overige verspreidingsgebied in Europa. Hoewel in andere (zand)gebieden eveneens leefgebied (habitat) aanwezig is, blijkt de kans op kolonisatie van deze gebieden zeer gering. ¹⁾
- Het habitat van de soort is sterk versnipperd: er zijn in de gemeente Ommen 127 habitat-eilandjes onderscheiden. Op ongeveer 21% ervan komt de Stronkmier voor. De nog onbewoonde eilandjes kunnen alleen door vliegende koninginnen worden gekoloniseerd.
- De kans op voorkomen van de Stronkmier is groter naarmate het habitat-eiland groter is en minder geïsoleerd ligt ten opzichte van andere leefgebieden.
- Het aantal nestpopulaties neemt op veel habitat-eilanden af door veranderingen in de vegetatie (meer schaduw). De uitsterfkans van lokale populaties neemt hierdoor toe. De kans op het voortbestaan van de (meta)populatie bij Ommen hangt af van de verhouding tussen de gemiddelde uitsterfkans van lokale populaties en de gemiddelde kolonisatiekans van onbezette habitat-eilanden. Voor het schatten van de overlevingskans van de gehele metapopulatie is het dus van belang te weten of het uitsterven van lokale populaties voldoende door kolonisatie wordt gecompenseerd.
- Op het ogenblik is het nog niet mogelijk een model te maken op grond waarvan voorspellingen kunnen worden gedaan over het effect van veranderingen in het aantal, de grootte en de ligging van habitatplekken voor de overlevingskans van de metapopulatie. Zeker is dat iedere bewoonde habitatplek een bijdrage levert aan het voorkomen van de soort, althans zolang de afstand tot andere habitatplekken niet zo groot wordt dat ze niet meer door vliegende koninginnen kunnen worden bereikt.

Uit de discussie kwam naar voren, dat *F. truncorum* beconcurrere wordt door *F. sanguinea*; het blijkt, dat in een geschikte habitat *F. truncorum* meer aan de oost-zijde voorkomt en *F. sanguinea* meer aan de west-zijde (die iets droger is). Het kan zijn dat de vochtsituatie invloed heeft op het overleven. Aangeraden wordt de vochthuishouding in de studie op te nemen. Volgens Heuts zoekt *F. sanguinea* de drogere plekken op.

Roes en Heuts merken nog op, dat *F. sanguinea* vroeger veel op de Gooische Heide voorkwam, maar nu achteruit gaat.